Materiaalsupplementen bij Belgische ziekenhuizen

Analyse van het wettelijk kader en de naleving ervan bij ziekenhuizen

Pauline Lammertyn, Florence Cicchelero, Bart Demyttenaere

April 2025

www.solidaris.be

Solidaris

Inhoud

1 Inleiding 3
2 Juridische achtergrond 3
3 Onderzoeksvragen 4
4 Methodologie 5
5 Resultaten 5
5.1 Welke ziekenhuizen houden zich niet aan de wettelijke publicatieverplichting? 5
5.1.1 Algemeen 5
5.1.2 Per provincie 6
5.2 Zijn de beschikbare prijslijsten leesbaar en duidelijk voor iedereen? 7
5.3 Wat zijn veel voorkomende materialen die aangerekend worden? Voor welke materialen bestaan er opvallende prijsverschillen tussen ziekenhuizen 7
5.4 Welke aangerekende materialen zijn niet toegestaan of worden al op andere manieren vergoed 9
5.4.1 Context 9
5.4.2 Algemene cijfers 10
5.4.3 Per provincie 11
6 Conclusies 11
7 Aanbevelingen voor patiënten 12
8 Acties Solidaris 13
Bijlagen 14

1 Inleiding

De transparantie van de kosten verbonden aan een ziekenhuisopname is essentieel voor patiënten om een geïnformeerde keuze te kunnen maken en zo toegankelijke zorg te garanderen.

In België verplicht de wet (17 JUNI 2004. - Koninklijk besluit betreffende de verklaring bij opname in een ziekenhuis.art.2 § 2 [1]) ziekenhuizen om financiële informatie beschikbaar te stellen voor patiënten. Deze wet schrijft voor dat een prijslijst op de website van het ziekenhuis gepubliceerd moet worden.

Toch stellen we vast dat meer dan de helft (55%) van de ziekenhuizen niet of slechts gedeeltelijk aan deze verplichting voldoet. Wanneer wel een prijslijst beschikbaar is, laat de leesbaarheid en begrijpelijkheid vaak te wensen over.

Bovendien worden medische materialen afzonderlijk aangerekend, terwijl de wet erin voorziet dat deze kosten in de prijs van de opname of de behandeling zijn inbegrepen. Tot slot zien we voor vergelijkbare materialen en diensten die op deze lijsten voorkomen, opmerkelijke prijsverschillen tussen ziekenhuizen.

Naast ethische en juridische rechtmatigheid roepen deze praktijken onze bezorgdheid over de financiële toegankelijkheid en de commercialisering van de zorg op.

In het kader van Patiëntenrechtendag 2024 voerde Solidaris vorig jaar al een beperkte analyse uit rond deze problematiek. Dit jaar werd een uitgebreide analyse uitgevoerd waarin alle ziekenhuizen zijn meegenomen. Deze nota biedt een overzicht van de belangrijkste bevindingen en biedt aanbevelingen ter bescherming van de patiënt.

2 Juridische achtergrond

De volgende wetten en besluiten zijn van belang:

- *Art. 104, eerste lid van de Ziekenhuiswet bepaalt: "Voor de tussenkomsten, diensten en verstrekkingen van zorgen waarvan de kosten in toepassing van de bepalingen van dit hoofdstuk op forfaitaire wijze door het budget van financiële middelen worden gedekt, kan geen financiële vergoeding ten aanzien van de patiënt worden gevorderd."*

- *Uit art. 13, 3° en 4° van het Koninklijk besluit van 25 april 2002 betreffende de vaststelling en de vereffening van het budget van financiële middelen van de ziekenhuizen volgt dat "de verbandmiddelen" en "de medische verbruiksgoederen, de producten voor de zorgverlening en het klein instrumentarium" door onderdeel B2 van het BFM worden gedekt.*

- *Artikel 35, §4 van de GVU-wet: "Behoudens een andersluidende bepaling in of krachtens deze wet dekken de honoraria alle kosten die rechtstreeks of onrechtstreeks verbonden zijn aan de uitvoering van de in artikel 34 bedoelde verstrekkingen."*
    - Dit werd recent nog bevestigd door het Hof van Cassatie

- *Memorie van toelichting van de wet van 2014 die deze bepaling invoerde: "Artikel 128 voegt een nieuwe § 4 toe in artikel 35 van de wet. De bedoeling is om, naar het*

[1] Koninklijk Besluit van 17/06/2004 betreffende de verklaring bij opname in een ziekenhuis

voorbeeld van wat is voorzien in de wet betreffende de ziekenhuizen, uitdrukkelijk te herinneren aan het principe dat onder meer verplaatsingskosten, personeelskosten, kosten verbonden aan gebruik van lokalen, kosten van aanschaffing, vernieuwing, grote herstellingen en onderhoud van de benodigde uitrusting, kosten van materiaal en medische verbruiksgoederen evenals administratieve kosten en kosten verbonden aan de uitreiking van documenten voorzien door of krachtens de wet, inbegrepen zijn in de tarieven die de verplichte verzekering voor de geneeskundige verstrekkingen vaststelt, behoudens uitzonderingen voorzien door of krachtens de wet."

- *Art. 8, § 2, tweede lid Wet van 22 augustus 2002 betreffende de rechten van de patiënt: "Overeenkomstig het eerst lid, informeert de gezondheidszorgbeoefenaar de patiënt over de financiële gevolgen van de tussenkomst onverminderd artikel 73, § 1 van de gecoördineerde wet van 14 juli 1994 betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen."*

- *Art. 2, § 2 van het Koninklijk besluit van 17 juni 2004 betreffende de verklaring bij opname in een ziekenhuis bepaalt: "Een overzichtslijst met de actuele prijzen van de in het ziekenhuis aangeboden goederen en diensten wordt in het ziekenhuis ter beschikking gesteld van de patiënt. Het ziekenhuis informeert de patiënt duidelijk en uitdrukkelijk waar de overzichtslijst in het ziekenhuis geconsulteerd kan worden. Daarnaast publiceert het ziekenhuis de overzichtslijst op haar website."*

Hieruit blijkt dat:

1. De kosten van materialen en medische verbruiksgoederen, verbandmiddelen en producten voor de zorgverlening en het klein instrumentarium die aan patiënten tijdens hun ziekenhuisverblijf werden afgeleverd of voor hun verzorging werden gebruikt, al vergoed zijn door de financiering die ziekenhuizen krijgen voor een opname (het budget financiële middelen).
2. Een overzichtslijst van prijzen van aangeboden goederen en diensten gepubliceerd moet staan op de website én fysiek kan geconsulteerd worden in het ziekenhuis.

Ondanks deze regelgeving toont onze analyse dat ziekenhuizen deze verplichtingen niet altijd nakomen.

3 Onderzoeksvragen

Op basis van de hierboven aangehaalde wettelijke bepalingen hebben we 5 onderzoeksvragen gedefinieerd.

1. Welke ziekenhuizen houden zich wel/niet aan de wettelijke publicatieverplichting, en publiceren wel of geen prijslijst van hun verbruiksmaterialen op hun website?
2. Zijn de beschikbare prijslijsten leesbaar en duidelijk voor iedereen?
3. Welke materialen worden het vaakst aangerekend?
4. Voor welke materialen bestaan er opvallende prijsverschillen tussen ziekenhuizen?
5. Welke materialen worden onterecht aangerekend?

4 Methodologie

We onderzochten de websites van 92 Belgische ziekenhuizen[2] (zie lijst in bijlage) en evalueerden de beschikbaarheid, leesbaarheid en duidelijkheid van hun prijslijsten.

Indien een prijslijst beschikbaar was, werd die beoordeeld op leesbaarheid en duidelijkheid door mensen zonder enige medische of juridische voorkennis.

Vervolgens analyseerden we de aangerekende materialen en vergeleken we prijzen tussen ziekenhuizen om misbruik en ongerechtvaardigde aanrekeningen bloot te leggen.

5 Resultaten

5.1 Welke ziekenhuizen houden zich niet aan de wettelijke publicatieverplichting?

5.1.1 Algemeen

Niet minder dan 26, dat is dus **meer dan 1 op de 4,** van de 92 ziekenhuizen **publiceren geen lijst op hun website.**

Van slechts 66 ziekenhuizen hebben we de prijslijst van verbruiksmaterialen gevonden op de website van de ziekenhuizen in kwestie**. Bij de overige 26 ziekenhuizen (28%) konden we deze niet vinden, ondanks uitgebreide zoekpogingen.**

Ziekenhuizen publiceren soms enkel de opnameverklaring. De inhoud hiervan is wettelijk vastgelegd en bevat onder meer de financiële informatie over kamersupplementen en andere verblijfskosten. In de opnameverklaring wordt er ook verwezen naar een aparte lijst van diverse kosten die op de website van het ziekenhuis moet staan.

Soms wordt verwezen naar het onthaal van het ziekenhuis om deze gegevens in te kijken of kan je een mail sturen naar de financiële dienst. Dat volstaat echter niet. De lijsten moeten effectief op de website gepubliceerd zijn, zodat men ze ten aller tijde kan inkijken.

Hieronder volgt een overzicht van de 26 ziekenhuizen die de wettelijke publicatieverplichting niet naleven:

1. ZAS ziekenhuis
2. AZ Monica
3. Institut Jules bordet
4. Iris ziekenhuizen zuid
5. Europa ziekenhuizen
6. Universitair ziekenhuis Brussel
7. Huderf kinderziekenhuis
8. Erasmusziekenhuis Brussel (ulb)
9. C.H.S. Notre dame des Anges
10. Centre hospitalier de Mouscron
11. Centre de sante des fagnes
12. CHU Charleroi
13. Clinique Notre-Dame de Grace

[2] Laatste controle gebeurde op 10/04/2025

14. Centre hospitalier de Wallonie Picarde (CHWAPI)
15. Chu Tivoli
16. AZ Vesalius
17. C.H.R. Verviers East Belgium
18. Hôpital de la Citadelle
19. CHU de Liège
20. Centre hospitalier spécialisé l'accueil
21. Centre hospitalier Le Domaine
22. Hôpital de jour Universitaire La Clé
23. Vivalia - Centre hospitalier centre Ardenne
24. CHR Sambre & Meuse
25. Az Sint-Blasius Dendermonde
26. Azorg ziekenhuizen

De verplichting van de publicatie van prijslijsten voor verbruiksgoederen stelt patiënten in staat om beter geïnformeerde keuzes te maken en bevordert eerlijke concurrentie tussen zorginstellingen. Ondanks deze verplichting, voldoen bovengenoemde ziekenhuizen hier niet aan.

In 2024 voerde Solidaris hierover al een beperkte studie uit. Toen werden 15 ziekenhuizen geëvalueerd. Hieruit bleek dat voor 1 van de geselecteerde ziekenhuizen geen prijslijst beschikbaar was op de website: ZNA. Ook vandaag heeft dit ziekenhuis (nu: ZAS) nog steeds geen prijslijst gepubliceerd.

We pleiten ervoor dat prijslijsten van verbruiksmaterialen gepubliceerd worden en daarenboven makkelijk vindbaar zijn voor de patiënten.

5.1.2 Per provincie

Provincie	Prijslijst gepubliceerd	Prijslijst niet gepubliceerd	Totaal
Antwerpen	11	2	13
Brussel	7	7	14
Henegouwen	3	6	9
Limburg	5	1	6
Luik	8	6	14
Luxemburg	0	1	1
Namen	3	1	4
Oost-Vlaanderen	9	2	11
Vlaams-Brabant	6	0	6
Waals-Brabant	2	0	2
West-Vlaanderen	12	0	12
Totaal	**66**	**26**	**92**

Tabel 1: Publicatie van Prijslijsten door ziekenhuizen per provincie.

Een overzicht van de betrokken ziekenhuizen per provincie is opgenomen in bijlage 1.

5.2 Zijn de beschikbare prijslijsten leesbaar en duidelijk voor iedereen?

De gepubliceerde prijslijsten vertonen aanzienlijke verschillen in detailniveau en structuur. Sommige ziekenhuizen bieden uitgebreide prijsoverzichten per type verbruiksmateriaal of per dienst, terwijl andere alleen summiere informatie verstrekken.

Bovendien worden veel vaktermen gebruikt die moeilijk te begrijpen zijn voor patiënten zonder medische achtergrond.

Dit gebrek aan uniformiteit en duidelijkheid belemmert transparantie.

Hieronder enkele voorbeelden van onduidelijkheden die vaak voorkomen:

- Merknaam gebruiken in plaats van productnaam (vb. Dauerbinde, Rosidal, Micropore)
- Medische vaktermen gebruiken(vb. Suspensorium, aero chamber, perfusieset, …)
- Het gebruik van interne codes (vb. “V260 – Oncologie B&B”)
- Te veel detail versus te weinig detail
- Mix van medische en niet medische kosten door elkaar, wat verwarring creëert.

Ook de voorwaarden of omstandigheden waaronder een materiaal wordt aangerekend zijn soms onduidelijk. Zo worden sommige materialen enkel aangerekend wanneer de materialen naar huis worden meegenomen. Dit staat echter vaak niet aangegeven in de prijslijst. Ook is het niet altijd duidelijk of de patiënt de vrije keuze heeft om het materiaal te gebruiken/mee te nemen naar huis en dit bijgevolg dient te betalen dan wel dat het sowieso zou worden aangerekend.

De mogelijkheid om zich goed te informeren hangt bovendien te veel af van de digitale geletterdheid en gezondheidsvaardigheden van de patiënt.

Wij pleiten dan ook voor prijslijsten in eenvoudig begrijpbare taal, met eventuele verantwoording van de prijs. Om dit te bekomen roepen wij ziekenhuizen op om hun prijslijst te laten nalezen en evalueren door bijvoorbeeld patiënten, organisaties zoals “*Wablief?*” of via Artificial Intelligence. Daarnaast zou een vaste structuur en systematiek in de opmaak van deze lijsten (met vaste rubrieken) aangewezen zijn; dat zou patiënten toelaten om makkelijker te vergelijken tussen ziekenhuizen.

5.3 Wat zijn veel voorkomende materialen die aangerekend worden? Voor welke materialen bestaan er opvallende prijsverschillen tussen ziekenhuizen

Voor de 66 ziekenhuizen die hun prijslijst publiceerden, hebben we een top 28 met de meest aangerekende verbruiksmaterialen opgemaakt. Deze top 28 biedt een overzicht van welke materialen het vaakst door ziekenhuizen aangerekend worden. Het zijn soms materialen die de patiënten thuis hebben liggen en dan na de opname dubbel hebben (kam, tandenborstel, bekertje…).

Waar het relevant en mogelijk was, werd per verbruiksmateriaal de laagst en hoogst voorkomende prijs weergegeven. De prijsverschillen roepen vragen op over de uniformiteit van de prijsvorming, en in hoeverre winstoogmerk een rol speelt in de prijszetting.

De top 28 ziet er als volgt uit:

	Materiaal	Aantal ziekenhuizen	Minimumprijs	Maximumprijs	Opmerking
1	Bijdrage rooming-in	45	€ 5	€ 100	
2	Telefonie	38			Soms forfait, soms per minuut, soms heel variabel
3	Krukken (elleboogkrukken)	28	€ 10	€ 51	
4	Tandenborstel	28	€ 0.5	€ 4.99	
5	Wasserij	27			Soms forfait, soms verschillend per kledingstuk, ...
6	Thermometer*	27	€ 3.46	€ 13.3	
7	**Hot-Cold packs**	**27**	**€ 2.82**	**€ 32.77**	Let op: Afhankelijk van afmetingen. Soms moeilijk te vergelijken.
8	Maaltijden patiënt	26			Afhankelijk v maaltijdmoment (ontbijt, lunch, diner)
9	**Kam**	**25**	**€ 0.5**	**€ 5.54**	
10	Pedicure	24	€ 16.27	€ 30	Soms gebeurt er een aanvraag voor terugbetaling door V.I.
11	Water *	24	Zeer variabel	Zeer variabel	Afhankelijk van hoeveelheid en moment op de dag (bij het eten, tussendoor, voor bezoek, ...)
12	Arm/schouder immobilizer	24			Afhankelijk v soort
13	Maaltijden familie/bezoekers	23			Afhankelijk v maaltijdmoment
14	Andere dranken *	23			Afhankelijk v soort
15	**Tandpasta**	**23**	**€ 0.35**	**€ 6.99**	
16	Lichaamszeep/douchegel	21	€ 0.12	€ 4.5	
17	Luiers baby	21			Afhankelijk van hoeveelheid

					(per stuk/per pak)
18	Loopschoen (orthopedie)	21	€ 10.47	€ 41.57	
19	Compressiekousen	20	€ 13.18	€ 86.92	
20	Kraamset/toiletzak baby	19			Afhankelijk van inhoud
21	Speentje	19	€ 0.50	€ 6.55	
22	**Shampoo**	**17**	**€ 0.25**	**€ 17.30**	
23	Borstcompressen	17	€ 1.5	€ 7.22	
24	**Scheerschuim**	**15**	**€ 0.18**	**€ 13.95**	
25	Lange rek zwachtels	15			Afhankelijk van soort
26	Antislipkousen	15	€ 0.74	€ 7	
27	Tepelhoedjes	15	€ 2	€ 9.9	
28	Televisie	15	Gratis	€ 6.05/dag	

Tabel 2: Top 28 materialen die het meest voorkomen in prijslijsten van ziekenhuizen, inclusief prijs spreiding

(6) Thermometer: Naast verschillen in prijzen tussen ziekenhuizen, blijken er ook prijsvariaties te zijn binnen de diensten van hetzelfde ziekenhuis. Deze prijsverschillen tussen diensten zijn daarenboven vaak niet aangegeven op de prijslijsten op de website.

(11) Water en (14) andere dranken: Dranken bij de maaltijden mogen niet afzonderlijk aangerekend worden, dranken buiten de maaltijden of aan derden mogen wel aangerekend worden maar hiervoor stellen we ons de vraag of dit wel thuishoort op een prijslijst. We streven naar een duidelijke prijslijst, maar willen patiënten ook niet overspoelen met informatie en details waardoor de patiënt afhaakt.

5.4 Welke aangerekende materialen zijn niet toegestaan of worden al op andere manieren vergoed

5.4.1 Context

De uitgevoerde analyses wijzen uit dat bepaalde materialen vaak worden aangerekend. Hoewel deze items nuttig kunnen zijn, roept hun opname in de factuur soms vragen op over proportionaliteit, ethiek en juridische aspecten.

Medische verbruiksgoederen, producten voor de zorgverlening, klein instrumentarium en verbandmiddelen zijn al opgenomen in de prijs van het onderzoek of behandeling. Ze nog eens apart aanrekenen bovenop de prijs van de behandeling wijst op een mogelijks misbruik van het systeem. Ziekenhuizen worden zo dubbel vergoed voor de verbruiksmaterialen: een keer door de patiënt, en een keer door de reguliere financiering van ziekenhuizen.

Specifieke voorbeelden van materialen die voorkwamen op de prijslijsten van ziekenhuizen, maar die niet apart mogen aangerekend worden omdat ze al meegerekend zijn in de prijs van het onderzoek of behandeling:

- Naalden (EMG-naalden, Materiaal VR punctie, Picc katheter, botox naald, …)
- Ontsmettingssets
- Windels

- Spuiten
- Wondhechtingsmateriaal

Naast materialen, mogen ook dossierkosten, personeelskosten, administratiekosten niet aan de patiënt worden doorgerekend.

Over bepaalde aanrekeningen kan er twijfel bestaan. Materialen kunnen wel worden aangerekend wanneer de patiënt ze meeneemt naar huis en daar nog nuttig kan gebruiken. De kostprijs die dit met zich meebrengt moet echter duidelijk gecommuniceerd worden aan de patiënt. Daarenboven mag deze dit weigeren en moet de prijs hiervan marktconform zijn.

Voorbeelden hiervan zijn:

- Thermometers
- Spirometer
- Sondes
- Neusbeker
- Aero chamber
- …

5.4.2 Algemene cijfers

Uit onze analyse blijkt dat diverse ziekenhuizen deze materialen nog steeds in hun prijslijsten opnemen en aanrekenen. Van de 66 beschikbare prijslijsten bevatten er 25 (28%) materialen die niet apart aangerekend zouden mogen worden. Het is echter moeilijk om hiervan een volledig beeld schetsen. Dat komt enerzijds doordat niet alle ziekenhuizen een prijslijst publiceren en anderzijds omdat sommige ziekenhuizen een heel beknopte prijslijst publiceren, waarop de ongerechtvaardigde materialen vaak niet vermeld staan.

Ongeacht het feit of ze al dan niet op de lijst staan , mogen welbepaalde materialen in geen enkel geval aangerekend worden . **Niemand betaalt graag twee keer voor hetzelfde** .

25 ziekenhuizen die niet-gerechtvaardigde materialen op de prijslijst vermelden zijn:

1. AZ Klina
2. AZ Rivierenland
3. AZ Sint-Maarten
4. AZ Turnhout
5. Heilig Hart Ziekenhuis Mol
6. Silva Medical
7. Jessa Ziekenhuis
8. Sint-Trudo Ziekenhuis
9. Ziekenhuis Oost-Limburg
10. Centre Hospitalier Bois de l'abbaye
11. Clinique Saint-Luc
12. AZ Glorieux
13. AZ Maria Middelares
14. AZ Oudenaarde
15. AZ Sint-Elisabeth Zottegem
16. Vitaz
17. Algemeen Ziekenhuis Sint-Maria

18. AZ Jan Portaels
19. Chr Haute Senne
20. AZ Delta
21. AZ Oostende - Damiaan
22. AZ Oostende - Serruys
23. AZ Sint-Jan
24. Jan Yperman Ziekenhuis
25. Sint- Jozefskliniek

In kader van ledenverdediging neemt Solidaris telkens contact op met de ziekenhuizen wanneer leden hiermee te maken krijgen en dit melden bij Solidaris. Er kan dan een terugvordering van onterecht aangerekende kosten plaatsvinden.

5.4.3 Per provincie

Provincies	Prijslijst in orde	Prijslijst bevat minstens 1 onwettig aangerekend materiaal	Totaal
Antwerpen	6	5	11
Brussel	6	1	7
Henegouwen	3	0	3
Limburg	2	3	5
Luik	7	1	8
Namen	2	1	3
Oost-Vlaanderen	4	5	9
Vlaams-Brabant	4	2	6
Waals-Brabant	1	1	2
West-Vlaanderen	6	6	12
Totaal	**41**	**25**	**66**

Tabel 3: Aantal ziekenhuizen per provincie met prijslijsten die al dan niet wettig aangerekend materiaal bevatten

6 Conclusies

1. 3 op 10 ziekenhuizen voldoen niet aan de verplichte publicatie van de prijslijsten van materialen en instrumenten en diensten. In Wallonië en Brussel verzaakt 1 op de 2 eraan in Vlaanderen 1 op de 10. Dit ondermijnt het recht van patiënten op informatie met het oog op een geïnformeerde keuze.
2. Heel wat materialen en verbruiksgoederen worden, ondanks de vigerende regelgeving, aan patiënten aangerekend terwijl dit niet mag en hiervoor reeds financiering is voorzien. Dit is dubbele financiering op kap van de patiënt.
3. Waar er wel lijsten zijn, zijn deze vaak onduidelijk en voor patiënten onbegrijpelijk.
4. De grote verschillen in prijzen tussen de verschillende ziekenhuizen laten vermoeden dat hier winst gemaakt wordt op kap van de patiënt. Wij hebben begrip dat ziekenhuizen welbepaalde (geoorloofde) kosten doorrekenen maar winst als doel van zorg is voor Solidaris geen optie.

Wij zullen dit vanuit Solidaris blijven opvolgen en waar nodig actie ondernemen.

Om positief af te sluiten voegen we nog een overzicht toe van de ziekenhuizen per provincie die een duidelijke, begrijpbare én wettige prijslijst hebben gepubliceerd op hun website:

Provincie	Ziekenhuizen
Antwerpen	AZ Herentals AZ Voorkempen Heilig Hart Ziekenhuis Lier Imelda Ziekenhuis Universitair Ziekenhuis Antwerpen (UZA)
Brussel	CHIREC – Hôpital Delta CHIREC – Hôpital Sare CHU Saint-Pierre/UMC Sint-Pieter CHU/UVC-Brugmann Cliniques Universitaires Saint-Luc (UCL) Kliniek Sint-Jan
Henegouwen	CHU Helora – Site Jolimont-Lobbes
Limburg	Sint-Franciscusziekenhuis
Luik	Centra Hospitalier Reine Astrid ISOSL, Cliniques de soins spécialisés Valdor-Peri ST.-Nikolaus Hospital
Namen	Chu-UCL Namur Hôpital Dinant CHU-UCL Namur – Hôpital Godinne
Oost-Vlaanderen	AZ Jan Palfijn AZ Sint-Vincentius Universitair Ziekenhuis Gent
Vlaams-Brabant	Regionaal Ziekenhuis Heilig Hart Leuven RZ Tienen UZ Leuven
Waals-Brabant	Clinique Saint-Pierre
West-Vlaanderen	AZ Sint-Lucas Brugge AZ West AZ Zeno O.L.V. Van Lourdes Ziekenhuis Waregem Sint-Andriesziekenhuis

Tabel 4: Ziekenhuizen per provincie die op alle onderzochte domeinen goed scoren.

7 Aanbevelingen voor patiënten

1. We adviseren onze leden ten aller tijde kritisch te zijn over het materiaal dat ze ‘meekrijgen’ naar huis. De patiënt informeert best eerst naar de kostprijs, en evalueert of hij het materiaal echt nodig heeft thuis.
2. Voor een geplande opname moet de patiënt de website van het ziekenhuis kunnen bekijken en de prijslijst consulteren.
3. Om vaak onnodige kosten te vermijden neemt de patiënt best zelf bepaalde producten mee (hygiëneproducten of bij een bevalling producten voor de verzorging van de baby).
4. De patiënt kan zijn factuur laten nakijken bij het ziekenfonds. Ieder dossier is anders.

8 Acties Solidaris

- Wij roepen de ziekenhuizen die geen lijst hebben gepubliceerd, op om zo snel mogelijk de lijst te publiceren en wij zullen dit ook opvolgen.
- Transparantie: We pleiten voor duidelijke, relevante en leesbare prijslijsten. Het moet voor iedere patiënt duidelijk zijn wat er voor deze materialen wordt aangerekend en onder welke voorwaarden zodat patiënten een geïnformeerde keuze kunnen maken. Een standaarddocument met vaste structuren en geijkte rubrieken valt te bepleiten.
- Ethische evaluatie: Wij roepen ziekenhuizen op om op deze lijsten een grondige evaluatie uit te voeren van de verbruiksmaterialen die worden aangerekend, met nadruk op producten of diensten die mogelijks dubbel zouden kunnen vergoed worden omdat ze al aangerekend worden bij het onderzoek of de behandeling.
- Bewustmaking: Stimuleer ziekenhuizen om transparantie te omarmen als een middel om de tevredenheid en vertrouwen van patiënten te vergroten.

Door de naleving van transparantieregels te versterken, prijsdiscrepanties aan te pakken en de ethiek van aangerekende materialen te waarborgen, kan de gezondheidszorg in België een stap dichterbij komen bij eerlijke en toegankelijke zorg voor iedereen.

Bijlagen

- Bijlage 1: Volledige lijst van onderzochte instellingen
- Bijlage 2: Overzicht van alle verbruiksmaterialen die aangerekend worden in Belgische ziekenhuizen

Bijlage 1: Volledige lijst van onderzochte instellingen, inclusief evaluatie van prijslijst[3]

Legende:

Groen: De prijslijst is beschikbaar en in orde.
Zwart: De prijslijst is beschikbaar, maar er staan zaken op die niet voor iedereen begrijpbaar zijn.
Oranje: De prijslijst is beschikbaar, maar er worden zaken aangerekend die niet wettelijk zijn
Rood: Geen prijslijst beschikbaar

1.1. Antwerpen

	Instelling	Prijslijst beschikbaar	Wettelijk	Begrijpbaarheid
1	AZ HERENTALS	Ja	Ja	Ja
2	AZ VOORKEMPEN	Ja	Ja	Ja
3	IMELDA ZIEKENHUIS	Ja	Ja	Ja
4	UNIVERSITAIR ZIEKENHUIS ANTWERPEN (UZA)	Ja	Ja	Ja
5	HEILIG HART ZIEKENHUIS Lier	Ja	Ja	Ja
6	ZIEKENHUIS GEEL	Ja	Ja	Nee
7	AZ KLINA	Ja	Nee	Nee
8	AZ RIVIERENLAND	Ja	Nee	Nee
9	AZ SINT - MAARTEN	Ja	Nee	Nee
10	AZ TURNHOUT	Ja	Nee	Nee
11	HEILIG HART ZIEKENHUIS Mol	Ja	Nee	Ja
12	ZAS Ziekenhuis	Nee	NVT	NVT
13	AZ MONICA	Nee	NVT	NVT

[3] Laatste controle gebeurde op 10/04/2025

1.2. Brussel

	Instelling	Prijslijst beschikbaar	Wettelijk	Begrijpbaarheid
1	CHIREC - HOPITAL DELTA	Ja	Ja	Ja
2	CHIREC - HOPITAL SARE	Ja	Ja	Ja
3	CHU SAINT-PIERRE / UMC SINT-PIETER	Ja	Ja	Ja
4	CHU/UVC- BRUGMANN	Ja	Ja	Ja
5	CLINIQUES UNIVERSITAIRES SAINT-LUC (UCL)	Ja	Ja	Ja
6	KLINIEK SINT-JAN - CLINIQUE SAINT-JEAN	Ja	Ja	Ja
7	SILVA MEDICAL	Ja	Nee	Nee
8	INSTITUT JULES BORDET	Nee	NVT	NVT
9	HOPITAUX IRIS SUD - IRIS ZIEKENHUIZEN ZUID	Nee	NVT	NVT
10	EUROPA ZIEKENHUIZEN - CLINIQUES DE L'EUROPE	Nee	NVT	NVT
11	UNIVERSITAIR ZIEKENHUIS BRUSSEL	Nee	NVT	NVT
12	HOPITAL UNIVERSITAIRE DES ENFANTS REINE FABIOLA (HUDERF)	Nee	NVT	NVT
13	HOPITAL ERASME (ULB)	Nee	NVT	NVT
14	C.H.S. NOTRE DAME DES ANGES	Nee	NVT	NVT

1.3. Henegouwen

	Instelling	Prijslijst beschikbaar	Wettelijk	Begrijpbaarheid
1	CHU HELORA - SITE JOLIMONT-LOBBES	Ja	Ja	Ja
2	CENTRE HOSPITALIER EPICURA	Ja	Ja	Nee
3	GRAND HOPITAL DE CHARLEROI	Ja	Ja	Nee
4	CENTRE HOSPITALIER DE MOUSCRON	Nee	NVT	NVT
5	CENTRE DE SANTE DES FAGNES	Nee	NVT	NVT
6	CHU CHARLEROI	Nee	NVT	NVT
7	CLINIQUE NOTRE-DAME DE GRACE	Nee	NVT	NVT
8	CENTRE HOSPITALIER DE WALLONIE PICARDE (CHwapi)	Nee	NVT	NVT
9	CHU TIVOLI	Nee	NVT	NVT

1.4. Limburg

	Instelling	Prijslijst beschikbaar	Wettelijk	Begrijpbaarheid
1	SINT-FRANCISCUSZIEKENHUIS	Ja	Ja	Ja
2	NOORDERHART	Ja	Ja	Nee
3	JESSA ZIEKENHUIS	Ja	Nee	Nee
4	SINT-TRUDO ZIEKENHUIS	Ja	Nee	Nee
5	ZIEKENHUIS OOST - LIMBURG	Ja	Nee	Nee
6	AZ VESALIUS	Nee	NVT	NVT

1.5. Luik

	Instelling	Prijslijst beschikbaar	Wettelijk	Begrijpbaarheid
1	CENTRE HOSPITALIER REINE ASTRID	Ja	Ja	Ja
2	ISOSL, CLINIQUES DE SOINS SPECIALISES VALDOR - PERI	Ja	Ja	Ja
3	ST.-NIKOLAUS HOSPITAL	Ja	Ja	Ja
4	CENTRE HOSPITALIER REGIONAL DE HUY	Ja	Ja	Heel beperkt
5	GROUPE SANTE CHC	Ja	Ja	Heel beperkt
6	CLINIQUE ANDRE RENARD	Ja	Ja	Nee
7	KLINIK ST. JOSEF	Ja	Ja	Nee
8	CENTRE HOSPITALIER BOIS DE L'ABBAYE	Ja	Nee	Ja
9	HOPITAL DE JOUR UNIVERSITAIRE LA CLE	Nee	NVT	NVT
10	CHR VERVIERS EAST BELGIUM	Nee	NVT	NVT
11	HOPITAL DE LA CITADELLE	Nee	NVT	NVT
12	CHU DE LIEGE	Nee	NVT	NVT
13	CENTRE HOSPITALIER SPECIALISE L'ACCUEIL	Nee	NVT	NVT
14	CENTRE HOSPITALIER LE DOMAINE	Nee	NVT	NVT

1.6. Luxemburg

	Instelling	Prijslijst beschikbaar	Wettelijk	Begrijpbaarheid
1	VIVALIA	Nee	NVT	NVT

1.7. Namen

	Instelling	Prijslijst beschikbaar	Wettelijk	Begrijpbaarheid
1	CHU-UCL NAMUR - HOPITAL GODINNE	Ja	Ja	Ja
2	CHU-UCL NAMUR - HOPITAL DINANT	Ja	Ja	Ja
3	CLINIQUE SAINT-LUC	Ja	Nee	Ja
4	CHR SAMBRE & MEUSE	Nee	NVT	NVT

1.8. Oost-Vlaanderen

	Instelling	Prijslijst beschikbaar	Wettelijk	Begrijpbaarheid
1	AZ JAN PALFIJN	Ja	Ja	Ja
2	AZ SINT - VINCENTIUS	Ja	Ja	Ja
3	UNIVERSITAIR ZIEKENHUIS GENT	Ja	Ja	Ja
4	AZ ALMA	Ja	Ja	Nee
5	AZ GLORIEUX	Ja	Nee	Ja
6	AZ MARIA MIDDELARES	Ja	Nee	Nee
7	AZ OUDENAARDE	Ja	Nee	Nee
8	AZ SINT-ELISABETH	Ja	Nee	Ja
9	VITAZ	Ja	Nee	Nee
10	AZ SINT - BLASIUS	Nee	NVT	NVT
11	Azorg Ziekenhuizen	Nee	NVT	NVT

1.9. Vlaams-Brabant

	Instelling	Prijslijst beschikbaar	Wettelijk	Begrijpbaarheid
1	REGIONAAL ZIEKENHUIS HEILIG HART Leuven	Ja	Ja	Ja
2	RZ TIENEN	Ja	Ja	Ja
3	UZ LEUVEN	Ja	Ja	Ja
4	AZ DIEST	Ja	Ja	Heel beperkt
5	ALGEMEEN ZIEKENHUIS SINT-MARIA	Ja	Nee	Nee
6	AZ JAN PORTAELS	Ja	Nee	Nee

1.10. Waals-Brabant

	Instelling	Prijslijst beschikbaar	Wettelijk	Begrijpbaarheid
1	CLINIQUE SAINT PIERRE	Ja	Ja	Ja
2	CHR HAUTE SENNE	Ja	Nee	Ja

1.11. West-Vlaanderen

	Instelling	Prijslijst beschikbaar	Wettelijk	Begrijpbaarheid
1	AZ SINT - LUCAS Brugge	Ja	Ja	Ja
2	AZ WEST	Ja	Ja	Ja
3	AZ ZENO	Ja	Ja	Ja
4	O.L.V. VAN LOURDES ZIEKENHUIS WAREGEM	Ja	Ja	Ja
5	SINT-ANDRIESZIEKENHUIS	Ja	Ja	Ja
6	AZ GROENINGE	Ja	Ja	Nee
7	JAN YPERMAN ZIEKENHUIS	Ja	Nee	Nee
8	AZ DELTA	Ja	nee	nee
9	AZ OOSTENDE - DAMIAAN	Ja	Nee	Nee
10	AZ OOSTENDE - SERRUYS	Ja	Nee	Nee
11	AZ SINT-JAN	Ja	Nee	Ja
12	SINT- JOZEFSKLINIEK	Ja	Nee	Ja

Bijlage 2: Overzicht van alle verbruiksmaterialen die aangerekend worden in Belgische ziekenhuizen

Voeding en drank	AANTAL ZIEKENHUIZEN
Extra water	24
Maaltijden familie/bezoeker	23
Patientenvraag voeding	1
Andere dranken	23
Maaltijden patiënt hospi	26
Maaltijden patient ambulant	2
Supplementen maaltijden	1
Meeneemlunch/broodmaaltijd	4
Vaccuumfles	1
Vieruurtje/snacks	6
Dieetvoeding/voedingssupplementen	9
Sondevoeding	1
Speciale bekers	7
Extra's dinner (feest, candle light)	2
Orale Hygiene	**AANTAL ZIEKENHUIZEN**
Tandenborstel	27
Tandpasta	23
Dentaid Gel	2
Mondwater	4
Set tandenborstel/tandpasta/ Dental kit	5
Tandpasta lijm protesen	1
Beker	1
Gebitsdoosje/tandpotje	5
Lichaamshygiëne	**AANTAL ZIEKENHUIZEN**
Lichaamszeep/douchegel	21
Shampoo	17
Douche olie	3
Set hygiënisch materiaal	10
Body milk/body creme	7
Voetencreme	2
Handcreme	1
Handzeep	14
Washandjes/sponjes	11
Kam/haarborstel	25
Vochtige doekjes	10
Deodorant	9
Handdoek	7
Haarkapje	2
Eau de cologne	4
Nagelverharder oplossing	2

	Nagelknipper	**2**
	Hygiënische verbanden	**4**
	Maandverband	**8**
	Tissues/droge doekjes	**5**
	Oorstaafjes	**2**
	Talkpoeder	**1**
	Schrobband rug	**1**
Gezichtsverzorging		**AANTAL ZIEKENHUIZEN**
	Watervernevelaar	**9**
	Gezichtszeep	**7**
	Lippenbalsem/vaseline	**7**
	Scheermesje	**12**
	Scheerschuim	**15**
	Scheerset	**1**
	Facial tissue	**1**
	Aftershave	**1**
	Scheerkop	**2**
	Gezichtscreme	**1**
Baby		**AANTAL ZIEKENHUIZEN**
	Kraamset/toiletzak baby	**19**
	Pamperdoekjes (vochtige doekjes)	**10**
	Luiercreme/billencreme	**2**
	Reinigingsmelk/body lotion	**6**
	Baby olie/badolie	**4**
	Baby zeep	**4**
	Muts	**3**
	Wanten	**1**
	Luiers	**21**
	Zuigfles	**9**
	Speentje	**19**
	Fototherapiebril	**2**
	Dekentje	**1**
	Baby tandpasta	**1**
	Rubberen dop voor zuigfles	**1**
	Kam voor baby	**1**
	Badje	**1**
	Baby voeding	**4**
	Positioneringskussen	**1**
	Neussnuiter	**1**
	Drijvend vlak	**1**
	Bavetje	**1**
Naalden/spuiten		**AANTAL ZIEKENHUIZEN**
	EMG Naald	**6**
	IV-catheter	**4**

	Wegwerpspuit	**1**
	Perfusieset/bloedserumtrousse	**2**
	Materiaal VR punctie	**2**
	Pennennaalden	**1**
	biopsienaald urologie	**1**
	Botox naald	**1**
	Stimuplex	**1**
	Infiltratieset	**1**
	Transfusieset	**1**
	Arterial cannula with flow switch	**1**
	Naaldcontainer	**1**
	Sternumnaald	**1**
	Posiflush	**1**
Medische materialen		**AANTAL ZIEKENHUIZEN**
	Steriel potje	**1**
	Labostick	**1**
	Zuurstofsonde neus	**1**
	Ontsmettingsalcohol	**1**
	Electroden pijnkliniek (per stuk)	**1**
	Siliconensonde	**2**
	Triflo	**7**
	Filters longfunctietoestel	**2**
	Aerochamber baby/kind + masker	**5**
	Vortex met voorzetkamer	**3**
	Spirometer / Omron Peak-flow meter	**4**
	Aerosol Verstuiver+masker	**2**
	Krukdop	**1**
	Tong bulb	**2**
	Blake drains	**2**
	Spirometer	**4**
	Compartiment drukmetingsset	**1**
	hilotherm masker	**1**
	Gymna anale sonde	**2**
	PUVA brilletje	**2**
	PVC slang + blaasfles	**1**
	Nasale catheder	**1**
	Anale klever (elektrodes)	**1**
	Acapella	**1**
	Diverse sondes	**1**
	IV toedieningsset	**1**
	Sensor mmt coninue	**1**
	M3 set	**1**
	Free style materialen	**1**
	Guardian sensoren	**1**

	Toestel ademtherapie (cliniflo)	**1**
	infusieset epidueaal	**1**
	Cardio interventie set	**1**
	Laringaal masker	**1**
	Stockinette	**2**
	Electroden slaapkliniek	**1**
	CVC set	**1**
	Zuiver water	**1**
	Elastomeerpomp (folfusor)	**1**
	Steriel meeneemmateriaal	**1**
	Niet steriel meeneemmateriaal	**1**
	Capteur de saturometrie	**1**
	Magnetop zakje	**1**
	Oogschelp (niet steriel)	**2**
	Caintures cardio	**1**
Verband		**AANTAL ZIEKENHUIZEN**
	Dauerbinde/lange rek zwachtel	**15**
	Korte rek verbanden	**4**
	Gipsverbanden	**12**
	Verbandenset	**5**
	Absorberend verband (zeuvit)	**1**
	Pleisters	**1**
	Watten	**7**
	Wiek	**4**
	Windel	**6**
	Buisverband/drukverband (Tubigrip)	**9**
	Luiers volwassenen	**4**
	Facelift bandage/gezichtsmasker	**4**
	Heup spica verband	**1**
	Kaakverband voor coldpack	**1**
	Materniteit Verband	**1**
	Spongostan (sponsje)	**1**
	Verband bij laparoscopie	**2**
	debrisoft	**1**
	Gazen (voor stelpen bloeden)	**1**
Compressen		**AANTAL ZIEKENHUIZEN**
	Compressiekousen	**20**
	Steriele kompressen	**3**
	Kompressen niet-steriel	**7**
	Compressiekit	**1**
	Oogcompress	**2**
Orthopedie en bandagisterie		**AANTAL ZIEKENHUIZEN**
	Nekbrace	**13**
	Arm/shoulder imobilizer/draagdoek arm	**24**

	Schoudertrainer	**1**
	Sluiting arm/schouder imobilizer	**3**
	Abdominal binder (actimove)	**13**
	Loopschoen	**21**
	Cijfer-8-verband	**3**
	Kniebrace/knieimmobilisator	**8**
	Vingerspalk/buddy strap	**5**
	Krukken	**28**
	Buikbandage stoma Dale gordel	**1**
	Cold/hot packs	**27**
	Hoes cold pack	**7**
	Suspensorium	**5**
	Duimspalk	**1**
	abductiekussen	**2**
	Rolstoel	**2**
	gipscorset	**2**
	voetheffer	**2**
	Polsspalk/polsbrace	**5**
	Elleboogspalk	**3**
	Kniespalk	**1**
	Onderbeen spalk	**2**
	Zwemspalk	**1**
	Nagelbeugels	**3**
	Neusspalk	**1**
	Huid nietjesmachine	**1**
	Enkelbrace	**1**
	Gips met rits	**1**
	Zolen	**1**
	Oorbinder	**1**
Kleding		**AANTAL ZIEKENHUIZEN**
	Pyjama	**10**
	Kledingzak	**7**
	Postoperatieve bh	**1**
	Antislipkousen	**15**
	Muts	**2**
	Headset Octopuz	**1**
	gewone kledij	**4**
	Badjas/kamerjas	**6**
	Operatiekleed	**1**
	Pantoffels	**4**
	Handschoenen	**1**
Zalven/sprays/gels		**AANTAL ZIEKENHUIZEN**
	Tepelcreme	**3**
	Wondzalf	**2**

	Vaseline	**1**
	Spray tegen jeuk	**1**
	Voetcreme	**1**
	Klovenzalf (diebetesvoet)	**1**
	Zalf voor geiriteerde huid	**1**
	Creme droge huid (eczeem, psoriasis)	**1**
	Neuszalf	**1**
	Antibacteriele gel	**1**
	Ontaarde alcohol	**1**
	Chloorhexine	**1**
	Glijmiddel	**1**
Materniteit		**AANTAL ZIEKENHUIZEN**
	Tepelhoedjes	**15**
	Afkolfset steriel	**14**
	Zelfspoeler materniteit	**4**
	Buikband	**5**
	Borstcompressen	**17**
	Moedermelkverwarmer	**1**
	Administratieve kost voor niet-aangifte van pasgeborene binnen 15 dagen	**1**
	Borstvoedingkussentje/ringkussen	**3**
	Verzorgingsset	**4**
	Gezondheidsboekje	**1**
	BH houder	**2**
	Melkopvanger	**2**
	Borstschild	**2**
	Kraamverband	**3**
	Moedermelktransport isolatietasje	**1**
	Sproeikop	**3**
	Spoelfles	**1**
	Doopkaarsen	**1**
	Romtest	**1**
	Vacuumdelivery systeem	**1**
	Borstvoedingsthee	**1**
	BH na borstoperatie	**1**
	Cardiotocografieband	**2**
	Apneumonitoring	**2**
	Moedermelkcollector	**5**
	Materniteitsforfait	**1**
Rooming in		**AANTAL ZIEKENHUIZEN**
	Bijdrage rooming in	**45**
Medicatie		**AANTAL ZIEKENHUIZEN**
	Ijzer supplement	**1**
	Calciumcarbonaat	**1**

	Erceflora	**1**
	Magnemapyl optimum	**1**
	Olamine caps	**1**
	tasectam caps	**1**
	Thealoz duo	**1**
	PDE	**1**
	uricran comprimé	**1**
	Algemeen: medicatie/forfait	**3**
	Ostenil spuit	**1**
	Ostenil plus	**1**
	Adant Inj. 2,5ml 1%	**1**
	Hyabak Hyaluron NF Coll 10ml 0,15%	**1**
	Hylo-Comod Coll 10ml 0,1%	**1**
	Hylo-Gel Coll 10ml	**1**
	Biotene Oralbalance speekselv gel 50g	**1**
	Dentio blauw 0,12% mondwater opl 250ml	**1**
	D-IXX liquid fl 50ml	**1**
	Glucogel 40% (0,5ml=0,24g) orale gel	**1**
	Irenat opl 20ml 300mg/ml	**1**
	Cavilon spray 28ml	**1**
	Dentaid Xeros gel 50ml	**1**
	Glandosane spray 50ml	**1**
	Physio-Mer Normal Jet opl 135ml	**1**
	Physio-Mer Soft Jet opl 135ml	**1**
	Neogenyl Action opl 10ml	**1**
	Lacrystat Coll 10ml	**1**
	Medispend Orange Slik Sir 250ml	**1**
	Na-een-neusoperatie kit - Xylitol-	**1**
	Partosure Hagamedica 9020	**1**
	Prosource No Carb neutraal 30ml 2195	**1**
	Protectis DRP 5ml	**1**
	Sterimar AER 100ml	**1**
	Thealoz duo oogdruppels coll 10ml	**1**
	Zuurstofwater Qualiphar opl 125ml 3%	**1**
	Cavilon 1/10 spray 2,8 ml	**1**
	Verapamil	**1**
	Pillendoos	**4**
	Filter meopa	**1**
	Broyeur a medicaments	**1**
	Respirex	**1**
	Biodentine behandeling	**1**
Telecommunicatie/informatie		**AANTAL ZIEKENHUIZEN**
	Telefonie	**38**
	Multimedia	**2**

	Internet	**3**
	tv	**15**
	Krant	**3**
	CD	**1**
Mortuarium		**AANTAL ZIEKENHUIZEN**
	Lijktooi	**6**
	Funerarium	**4**
	Moruarium	**10**
	Lijkwade	**6**
	Kist	**3**
	Rituele wassing bij overlijden	**1**
Diensten		**AANTAL ZIEKENHUIZEN**
	Kapper	**12**
	Was persoonlijk linnen	**27**
	Wasproduct	**1**
	Service kost wasserij	**1**
	Ergo-materialen	**1**
	Parking	**2**
	Pedicure	**24**
	manicure	**11**
	Auto	**2**
	Bus	**2**
	Huur koelkast	**3**
	Hulp bij opvang volwassene	**1**
	Hulp bij opvang kind	**1**
	Vertaler tolk	**2**
	Persoonlijke post zending	**1**
	Patientenvervoer (niet behandelgericht)	**1**
	Vervanging sleutels bij verlies	**1**
	Schoonheidsspecialist	**2**
	Bewindvoering admin kost	**1**
	Kopierapparaat	**2**
	MUG	**2**
	Labo	**1**
	Retouche (naaien)	**1**
	Dossierkosten	**1**
	Mondmasker	**1**
	Sok aandoener	**1**
	Beenriem	**2**
	Thermometer	**27**
	Warmtedeken	**2**
	Oordopjes	**6**
	Kersenpitkussen	**2**
	Kiné electroden	**1**

	Hechtingset	**2**
	Gelbril	**1**
	Compeed koorstblaas	**1**
	Derma + flex huidlijm	**1**
		0
	Chirugrische tape (micropore	**3**
	Steristrip	**2**
	Tape	**1**
	Leukostrip	**2**
	Ontsmettingsset	**1**
	Wondverzoring	**1**
	Hartslagmeter	**1**
	Plastiek draagzak	**1**
	Urinepotje	**1**
	Urinebeenzakje	**1**
	Urinezeef	**1**